

УДК 338.3:636.4(447.44)

Мельник В.Я., к.с-г.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет
Красняк В.Ю., молодший спеціаліст[©]
ВДСГДС УААН м.Вінниця

ВИРОБНИЦТВО ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОДУКЦІЇ СВИНАРСТВА В ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

В статті проаналізовано основні тенденції виробництва свинини у Вінницькій області. Визначені основні напрямки підвищення ефективності її виробництва.

Ключові слова: свинарство, виробництво, ефективність, поголів'я.

Вступ. В Україні свинарство було і в перспективі залишається пріоритетною галуззю сільськогосподарського виробництва.

Ситуація останніх років, яка базується на економічних законах ведення тваринництва переконливо свідчить про те, що проблему забезпечення населення м'ясом практично неможливо вирішити без ефективного розвитку свинарства в усіх господарствах, яка базується на сучасних технологіях.

Як свідчить аналіз, за останнє десятиріччя світове виробництво м'яса всіх видів тварин і птиці збільшилося з 179 до 223 млн. т. або на 26,2 %. Поряд з тим в нашій державі тенденція до його спаду не припиняється, у недалекому минулому в господарствах України всіх категорій налічували 21,4 млн. гол. свиней, а виробництво свинини становило близько 1,6 млн. т, що відповідало науково обґрунтованим медичним нормам її споживання на душу населення.

Різке скорочення поголів'я, висока собівартість і низька рентабельність виробництва свинини сталися через систематичне, часом непродумане підвищення цін на корми, енергоресурси, будівельні матеріали і устаткування, ветеринарні препарати, а також енергозберігаючі технології. Тому вкрай необхідно вишукувати шляхи щодо зупинення спаду поголів'я і збільшення виробництва продукції свинарства на основі будівництва сучасних приміщень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичним питанням та практичним аспектам розвитку галузі свинарства присвячено ряд наукових праць вчених економістів-аграрників, таких як В.Я. Амбросов, В.Г. Андрійчук, П.К. Корейський, І.Г. Кириленка. Разом з тим, потребують подальшого дослідження питання щодо розвитку галузі свинарства, шляхів відтворення поголів'я, технології утримання та структури стада в усіх господарствах незалежно від їхніх розмірів та форм власності.

Метою дослідження є ефективність виробництва продукції свинарства та перспективи її розвитку у Вінницькій області.

Виклад основного матеріалу. Свинарство — це скороспіла галузь сільськогосподарського виробництва, що забезпечує населення багатьох країн

[©] Мельник В.Я., Красняк В.Ю., 2010

світу цінними продуктами харчування а промисловість сировиною. Свинина має велике значення в харчуванні людини і користується великим попитом у населення [1, с.43].

Забезпечення населення м'ясом і м'ясопродуктами в значній мірі залежить від ефективності ведення галузі свинарства та найбільш повного використання її виробничого потенціалу. Досить високий рівень виробництва і споживання свинини на базі інтенсифікації галузі у відомій мірі визначають виробничу незалежність держави, соціально-економічну стабільність суспільства.

За науково - обґрунтованими нормами споживання м'яса на одну особу наявного населення має складати 80 кг на рік. Фактично в Україні цей показник у 2008 році складав 42 кг або 52,5% раціональної норми [2, с.101].

Вінниччина за рахунок сприятливих агро кліматичних умов має значний потенціал для розвитку агропромислового комплексу, зокрема у сфері виробництва продукції свинарства. Свинарство характеризується високою продуктивністю і за порівняно короткий проміжок часу дає велику кількість високоякісної продукції.

В останні роки з різних причин виробництво свинини у спеціалізованих господарствах Вінницької області значно знизилось, тому відновлення їх потужностей, реконструкції і впровадження комплексної механізації виробничих процесів, прогресивної технології та організації виробництва сприятиме підвищенню економічної ефективності галузі і збільшення виробництва.

На сьогоднішній день зростання цін на сільгосппродукцію все більше призводить до зменшення споживання всіх основних продуктів харчування населенням, у тому числі свинини, а тому більш дорогі продукти замінюються дешевшими. Нездатність господарювати в нових умовах, диспаритет цін, висока енергозатратна технологія виробництва продукції тваринництва, низька купівельна спроможність сільського населення та ряд інших факторів призвели до скорочення потужностей і збитковості практично всіх сільськогосподарських підприємств Вінницької області, які займаються виробництвом свинини.

Пріоритетність розвитку цієї галузі віддається завдяки таким виключно важливим біологічно-господарським особливостям свиней, як багатоплідність, швидкості, висока оплата корму і забійний вихід, придатність продуктів забою до кулінарних виробів та тривалого зберігання. За біологічним потенціалом свині здатні щодоби набирати вагу більше як на 1000 г, досягати живої маси 100 кг за 115 – 120 днів при витраті на кожний кілограм приросту до 2 кг сухої речовини корму.

Важливим фактором виробництва валової продукції тваринництва є наявність поголів'я сільськогосподарських тварин в різних категоріях господарствах Вінницької області (табл.1). Дослідження свідчать про те, що за період реформування АПК поголів'я свиней значно зменшилось в порівнянні з 1990 роком у 3,3 рази.

Таблиця 1

Поголів'я свиней у Вінницькій області, тис. гол.

Показники	Роки						2008 р. до 1990 р., раз
	1990	2000	2005	2006	2007	2008	
Свині	1196	559,5	424,8	479,7	394,5	358,1	3,3

В останні роки свинарство, як одна з найважливіших ланок сільськогосподарських підприємств усіх типів, відчуває на собі дію усіх тих чинників (власність на землю і засоби виробництва, умови життя і праці селян, матеріальне стимулювання й інтерес виробників, ініціатива і ставлення до праці), які спричинили його різкий спад. Ця галузь у господарствах Вінницької області однією з перших стала збитковою.

У 2008 році у всіх категоріях господарств Вінниччини було вироблено та реалізовано 111,4 тис. т. м'яса на забій у живій вазі, що становитиме лише 4% обсягів виробництва в цілому по Україні [3, с.614]. Основними виробниками свинини в області залишаються підсобні господарства населення яке складає 73,6%, у сільськогосподарських підприємствах лише 26,4%. В 2008 році усіма категоріями господарств було вироблено 22,7 тис. т свинини, що складає 44,2% рівня 1995 року (рис.1).

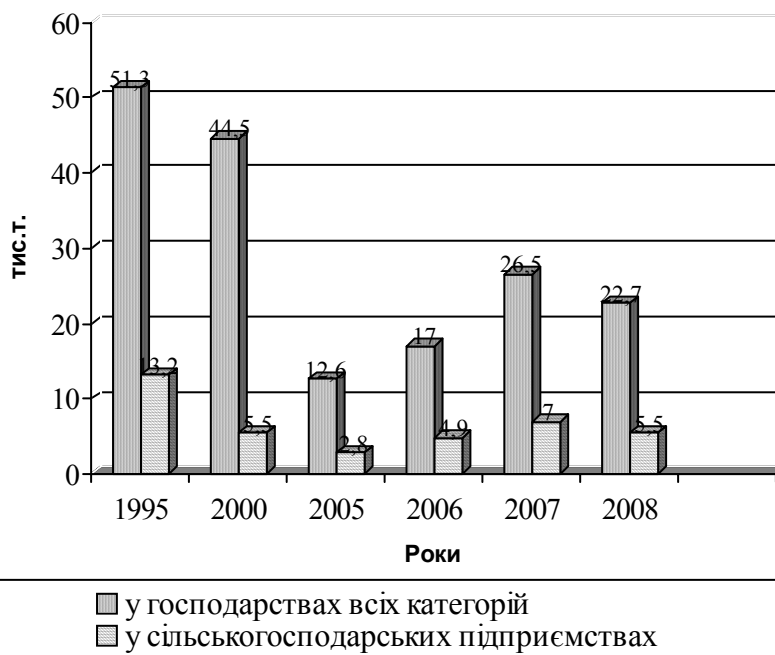

Рис.1 Виробництво продукції свинарства по Вінницькій області, тис.т. (у забійній вазі)

Зменшення виробництва свинини зумовлено стрімким зменшенням поголів'я свиней і недосконалою технологією. Загалом поголів'я свиней у Вінницькій області зменшилось з 912,5 тис. голів у 1995 році до 394,5 тис.

голів у 2008 році.

Все це негативно вплинуло на річне споживання м'ясної продукції в розрахунку на одну особу за рік.

Висновки.

Стратегічний розвиток агропромислового комплексу Вінницької області вимагає вдосконалення науково-виробничої інфраструктури аграрного виробництва шляхом активізації інвестиційної діяльності, технічного та технологічного переоснащення виробничих процесів відповідно до сучасних умов світових стандартів. Для подальшого перспективного розвитку галузі свинарства необхідне виконання наступних завдань:

- збільшення поголів'я свиней у господарствах усіх категорій;
- підвищення генетичного потенціалу тварин;
- підвищення ефективності інтенсифікації виробництва продукції;
- нарощування обсягів виробництва продукції;
- впровадження нових технологій утримання та догляду за тваринами, а також сучасних технологій кормового виробництва;
- створення належних умов для інвестицій з метою відновлення роботи існуючих тваринницьких приміщень, шляхом реконструкції старих та заповнення їх високопродуктивним поголів'ям.
- збільшення державної підтримки тваринницької галузі.

Сподіваємося, що у вирішенні найважливіших питань розвитку високопродуктивної галузі, головні перепони буде ліквідовано і свинарство в недалекому майбутньому займе провідне місце в господарствах усіх форм власності.

Література

1. Лохоня О.І. Стан галузі свинарства й визначення напрямів підвищення ефективності свинини в Україні // Ексклюзив агро, 2008, №4, - с.43-47.
2. Горьовий В.П., Срібнюк М.С. Ринкові тенденції аграрного виробництва в Україні // Економіка АПК. – 2008. - №11. – С.101-106.
3. Статистичний щорічник Вінниччини за 2008 рік. // За ред.. С.Н. Ігнатова. – Вінниця: Головне управління статистики у Вінницькій області, 2009. – 622 с.
4. Комарніцька О.П. Проблемні аспекти розвитку галузі тваринництва та шляхи їх розв'язання // Економіка АПК, 2008. - №12. – С.23-27.
5. Месель-Веселяк В.Я. Розвиток мясопродуктового підкомплексу України // В.Я. Месель-Веселяк, О.В. Мазуренко; [під наук.ред.акад. УААН П.Т. Саблука]. – К.: НИЦ ІЕА, 2004. – 198 с.

Summary

Main tendencies of susine production in Vinnytsa district are analyzed in the article. Main dirctions of production effectivity improvement are determined.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2010